

— Juist of ge dat voor de eerste maal zoudt doen...

— Maar het gaat hier tegen den zoon van den schout van Dillen...

— Op wien ge immers kwaad zijt, want hij minacht en beledigt u... Wel, ge hebt een heerlijke gelegenheid om u te wreken, als ge wilt...

— De schout van Nieuwpoort heeft veel macht...

— Nu niet meer... Hij heeft in de laatste dagen al zijn gezag verloren, beweerde van Rooze. Vlak bij zijn huis werd een gevangene verlost door Isegrim. Rooverijen hebben plaats onder de muren der stad. En van Dillen kan geen enkelen dader vatten. De regeering zal hem verplaatsen...

— Zoudt ge denken ? O, dat zou me verheugen.

— Geloof, wat ik zeg...

— Maar, jonker, toch zal er een onderzoek gebeuren, en dan komt het uit, dat Roza, uw liefje, hier zit.

— Luister en houd me voor geen idioot. Desnoods doe ik in die dagen met Roza een reisje naar Winksbbergen en Duinkerke en is het Vijverhuis leeg. Maar we zullen alles nog veel sneller afwerken. Ge zegt, dat ge een meisje uit Brugge hebt aangetroffen in het vervallen boerenhuisje buiten de Westpoort. Ge moet het Vijverhuis niet noemen. Ge hebt haar ondervraagd. Ze droeg dit snoer en ze verklaarde het van jonker van Dillen, haar minnaar, ontvangen te hebben. Omdat hij de zoon van een schout is, hebt

Het waren van Rooze en Agneta (blz. 117)).

ge de zaak op bescheiden wijze behandeld en het meisje uit uw rechtsgebied verbannen. Ge zendt het snoer aan de eigenares terug, want door mij kent ge die.

— Dat klinkt reeds anders...

— Ja. Ik zal zelfs zorgen, dat jonkvrouw Agneta over het gebeurde zwijgt. De schout van Nieuwpoort zal er misschien niets van vernemen... Maar de jonkvrouw weet dan hoe over Wouter te denken... en mijn doel is bereikt. Wees gerust, er zal geen onderzoek plaats hebben.

— Zoo word ik al geruster... hernam de zonderlinge magistraat.

— Dus ge stemt toe...

— Ik moet wel, hé ?

— Ja, ge moet. En we gaan geen tijd verliezen ! ! Neem papier en ik zal u het stuk dicteeren. Vlwg wat, ik verlang naar Roza.

- En ge zult mij nooit verklappen, jonker ?
- Om me zelf te verraden, zeker !
- Dat is waar !
- 't Is een geheim tusschen ons... Vooruit, nu niet getalmd.

De schout nam een blad papier en Pol zei hem voor, wat hij moest schrijven.

Aan de Wel Edel geboren Jonkvrouw Agneta van Ramsdijk,
Te Nieuwpoort.

Ondergeteekende, Benedictus, schout van Loo, heb de eer U in kennis te stellen met het volgende.

In mijn gemeente verbleef een meisje van slechte zeden, alhier gekomen uit Brugge. Ik stelde een onderzoek in naar haar gedrag.. Met verbazing bemerkte ik, dat zij een kostbaar parelsnoer droeg met gouden slot... Ik vermoedde, dat dit van diefstal of heling voortkwam.

Daarover ondervraagd, verklaarde het meisje dit ten geschenke ontvangen te hebben van den heer Wouter van Dillen, zoon van mijn ambtgenoot uit Nieuwpoort.

Jonker Pol van Rooze uit Veurne had mij op het feest bij den heer Prijske meegedeeld, dat Ued. een parelsnoer verloren hadt. En ik verzocht nu den heer van Rooze mij te willen bezoeken, teneinde na te gaan of het in beslag genomen juweel mogelijk dat van Ued. was.

De heer van Rooze was zoo goed onmiddellijk te komen, en hij heeft inderdaad zonder aarzelen het snoer als uw eigendom herkend.

De heer van Rooze heeft zeer sterk aangedrongen den naam van Wouter niet aan de hoogere overheid bekend te maken, terwille van de familie. Ik laat dit aan Ued. over. Wilt gij, dat de zaak stil gehouden worde, dan zal zulks geschieden : ik waardeer de goede gevoelens van den heer van Rooze, maar zou, zonder zijn voorspraak, het gebeurde aangegeven hebben.

Jonker van Rooze wil zich gelasten u het juweel terug te bezorgen. Ik zal hem verzoeken u ook dit schrijven te overhandigen.

Uit mijn verder onderzoek blijkt het, dat de heer van Dillen werkelijk het meisje uit Brugge, eerst naar Nieuwpoort en toen naar Loo heeft gevoerd. Ik voel me in elk geval gedrongen dit aan zijn vader te laten weten.

Verheugd, dat ik Ued. een dienst heb kunnen bewijzen, teken ik mij
Weled. geb. jonkvrouw,

Uw nederige dienaar,
BENEDICTUS,
Schout ter stede van Loo.

- Dat zit fijn in elkaar, zei Pol lachend.
- Ik waag veel, jonker, merkte de karakterlooze kerel op.
- Wel neen ! Ik verzeker u, dat de lieve Agneta de zaak stil houdt.
- Maar haar oom, baron van Ramsdijk...

— Hem maken we wijs, dat het snoer gevonden werd. Ge begrijpt toch, dat bij een onderzoek de onschuld van Wouter van Dillen blijken zou. En dit wil ik niet. Hij mag niet weten, hoe ik tegen hem konkel. Als Agneta hem veracht, is het voor mij genoeg. O, het plan staat me nu duidelijk voor den geest.

— Jonker, ge zijt slim...
 — Wist ge dat nog niet ?
 — Ik ben toch niet heel gerust.
 — Ik zal zorgen, dat jonkvrouw van Ramsdijk u een flinke belooning schenkt. Zulks zal uw geweten wel sussen, hé ! Als ge het keelgat ferm spoelen kunt, dan wordt het daarbinnen wel kalm. Uw bezwaren verzuipen zoo in den wijn.

— Zou er kans zijn op een belooning ?
 — Laat dat maar aan mij over ! Verzegel nu den brief..... Ge bewijst me een goeden dienst... We zullen over de schuld niet meer spreken.

— Krijg ik de schuldbekentenis dan terug ?
 — Neen, zoo stom ben ik niet. Ge houdt me toch voor geen ezel, hé ? Benedictus zuchtte en verzegelde dan den brief. Met angstigen blik zag hij dezen in Pols tasch verdwijnen.

— En nu wensch ik u een zoete nachtrust, zei van Rooze. Ik zal u een mandje wijn toe sturen.

— O, ik dank u op voorhand...
 — We hebben daar nog wat van dat zuur goed liggen, dacht Pol. Dat is goed voor dezen dronkelap... Zijn smaak is toch bedorven.

Van Rooze gaf den schout een klap op den schouder en sprak nog :

— En houd de nieuwsgierigen van 't Vijverhuis weg. Maak ze wijs, dat er een zieke dame verblijft... Goeden avond !

De schelm verliet de woning en begaf zich naar zijn minnares.

ZEKERHEID.

Wouter van Dillen verliet de stad. Hij was zeer somber gestemd. Hij had het gevoel, alsof hij zijn ouders bedroog... Maar nu hij wist, dat Isegrim de vader was van Jacqueline, dat de schoone Antonia als heks opgespoord werd, kon hij het niet over zijn geweten verkrijgen hen aan te klagen. Hij wenschte in den grond van zijn hart, dat ze Vlaanderen zouden verlaten. Waarom spookte Isegrim in deze voor hem en zijn dochter zoo gevaarlijke streek rond ?

Was Jacqueline nog op de Reiger ? Haar vader had het ontkend, maar gisteren kwam ze toch nog ter kerke in de stad.

Wouter wilde daarover zekerheid hebben. En hij zou nu een onderzoek op de Reiger zelf instellen... Zoo hij de gelegenheid had, wilde hij haar nog eens ernstig waarschuwen.

Jonker van Dillen maakte een omweg, om het landgoed te bereiken... Toch ontmoette hij Roger, zijn vaders dienaar. De man scheen zeer ontsteld.

— O, jonker, zei hij... wat er nu gebeurd is...

— Wat dan ?

— Mijn dochter...

— Is Roza verdwenen ?

— Hebt ge er dan al van gehoord ?... vroeg Roger haastig.

Wouter begreep, dat hij te snel gesproken had en hernam vlug :

— Neen... maar uw ontsteltenis...

— Welnu ja, zij is uit het «Wapen van Damme» vertrokken en niemand weet waar heen... Zooeven heb ik het bericht ontvangen. Roza heeft nog verkeerd met een strooper uit de duinen... Ik verbood het haar... Uit kwaadheid wilde ze toen gaan dienen en begaf ze zich naar Brugge. Ik had er vrede mee, omdat ze er in het deftigste gasthof der stad woonde... En nu ben ik bij dien strooper gaan zien, of ze soms daar vertoefde. Maar de kerel is al een paar weken in Frankrijk. O, waar mag mijn lichtzinnig kind nu zijn!

Roger had de tranen in de oogen... De goede man was wanhopig.

Wouter dacht dadelijk aan Pol van Rooze. Hij had diens houding jegens het meisje in het gasthof immers kunnen opmerken, maar hij wilde den kerel toch niet noemen. Vooreerst bezat hij geen stellig bewijs, dat Roza waarlijk den Veurnschen losbol was gevolgd. En dan... sprak hij, dan deed van Rooze het ook... En nu vooral moest de geschiedenis zijner gezellin bij zijn thuisreis verborgen blijven. Hij besloot echter te trachten Roza's verblijf op te sporen en dan kon hij optreden, om haar terug bij haar ouders te brengen.

— Mijn vrouw weet het nog niet, hernam Roger, en ik durf het haar niet te zeggen. Ik hoop nog altijd, dat ik Roza hier ergens ontmoeten zal. O, waarom luisterde ze niet naar mijn vermaningen!

— Ik heb waarlijk diep medelijden met haar, Roger, verzekerde Wouter.

Maar 't was hem, of hij weer huichelde... Hij kon immers aanduidingen geven... en hij verzweeg ze... Nog een gevolg van zijn geheimzinnigheid jegens Antonius en Antonia of Isegrim en Jacqueline... Al vaster wikkelde hij zich in het net.

— Misschien ook wilde Roza naar huis komen en werd zij door de bende van den Reus verrast, sprak de schoutsknecht. O, dan zou haar lot ook vreeselijk zijn! 't Is om zinneloos te worden...

— Maar ge moogt nu toch het ergste niet denken...

— Wat een vader op zulke oogenblikken gevoelt, jonker!

— Ik geloof het... Wacht verder nieuws af. Wie zond u het bericht?

— De politie van Brugge, waar de baas van het gasthof de verdwijning meldde. En niemand heeft Roza zien vertrekken. Het was toen ook zoo druk in het huis. Ahasverus, de Wandelende Jood, was er juist aangekomen...

— En beweert men dat waarlijk ernstig? vroeg Wouter. Ik heb het gerucht gehoord.

— Het is zoo! Het magistraat van Brugge heeft den Wandelenden Jood in het gasthof bezocht...

— Ge raast.

— Neen, neen... het is zoo... en mijnheer Ahasverus komt vandaag naar Nieuwpoort. De stad Brugge geeft hem een geleide tot Ghistel. Daar zal hij een wijle vertoeven bij de relikwie van de H. Godelieve. Uit Nieuwpoort haalt een geleide er hem af. Roza moet van de drukte in het gasthof gebruik gemaakt hebben, om stil heen te gaan. O, waar mag ze nu dwalen! God bescherm haar. Voor een bevallig meisje zijn de gevaren zoo groot. Ik ga nu zien, of er geen nieuws te Nieuwpoort over haar gekomen is.

Roger stapte verder, het hoofd onder zijn smart gebogen. Wouter oogde hem even na...

— Zou Pol van Rooze dan waarlijk die schurkenstreek uitgehaald hebben? mompelde Wouter. En ik moet zwijgen! Weer eens medeplichtig.

Maar kan ik anders ? Toch zal ik naar Veurne gaan en daar een onderzoek instellen... Had ik van Rooze genoemd, dan zou deze vertellen, dat ik op den avond van mijn terugkeer een meisje naar de Reiger geleidde... En ik moet cpbiechten. Vooreerst breng ik zoo Jacqueline, een onschuldige, in gevaar... Ik zou nooit geen rust meer hebben, moest die onschuldige jonkvrouw verbrand worden ! En ten tweede... lijkt het of ik Isegrims medeplichtige ben... Hoe mij te verdedigen ? Dat ik niet aan hekserij geloof ? O, als ik zulks verklaar, wordt ik beschuldigd zelf met heksen in betrekking te staan. Zoo is nu het dom geloof. De menschen zijn nog zoo dwaas. Juist als nu weer die geschiedenis van den Wandelenden Jood... De magistraten van Brugge halen een avonturier in... geven hem een geleide, en te Nieuwpoort handelen ze al even onnoozel. Natuurlijk is die zoogenaamde Ahasverus een avonturier, welke speculeert op de domheid van het volk...

Wouter kwam op zijn omweg voorbij het landgoed van baron van Ramsdijk. Plots ontstelde hij. In een parkdreef stonden twee personen. Al was het op vrij grooten afstand, toch herkende hij van Dillen wel. Het waren van Rooze en Agneta.

— Weer samen, siste Wouter.

De jaloerschheid greep hem hevig aan. Een wijle bespiedde hij het tweetal. Hij zag hoe de jonkvrouw dan den arm van Pol nam en met hem verder den hof inwandelde.

— En mij veracht ze ! mompelde Wouter. Om die kus ? Dwaasheid ! Ze had zeker verwacht, dat ik schatrijk uit Engeland zou terug keeren... Maar we zijn onbemiddeld. Nu is haar keuze gevestigd. Kan ze dat dan niet behoorlijk zeggen in plaats van zich beleedigd achter een kus te verbergen ? Agneta valt me bitter tegen... Voortaan ken ik haar niet meer ! Ha, ze vergist zich, als ze meent, dat ik haar nog achterna zal loopen... Dat ze dan de geliefde zij van een losbol, een zedeloozen kerel, die een dienstbode ontvoert.

Maar toch was Wouter bedroefd over zijn nederlaag. Hij beminde Agneta innig, al wilde hij dit gevoel weg redeneeren... En nu was ze voor hem verloren. 't Was of zijn hart brandde...

— Kon ik haar waarschuwen ! hernam hij bij zich zelf, zijn tocht voort zettend. Kon ik haar zeggen, wie die huichelaar is... Maar dan spreekt van Rooze ook... en weer stuit alles af op mijn geheim... O, ik wordt wel gestraft voor de te vlug afgelegde belofte aan dien Antonius, hem niet te verklappen ! Doch kon ik anders ? Hij had me het leven gered ! Ik wist niet, dat hij hier als een gevaarlijk mensch werd vervolgd... Hij heeft me feitelijk misleid... En Antonia is Jacqueline. Maar heeft ze wel de waarheid gezegd ? Waarom had ze dan niet meer droefheid over den dood van haar moeder, de bruine Mariette ... Ze was zoo kalm, te Brugge, en in de huifkar. Wat moet ik gelooven ? Een verduiveld vervelende historie ! Dat ik toch maar alles aan mijn vader meedeelde ! Hij zal mijn toestand begrijpen... en de zaak blijft tusschen ons. En zoo kom ik vrij te staan tegenover den schelm-schen van Rooze... en ik kan Agneta de waarheid over hem zeggen en Roger vertellen, wie zijn dochter belaagt. Ja, ik moet spreken... Eerst zal ik onderzoeken of Antonia nog op den Reiger is...

Wouter stapte vlugger door. Eindelijk bereikte hij het landhuis. Hij begaf zich naar de voordeur en klopte. Een oude man deed open.

— Wat verlangt gij ? vroeg hij.

— Zijt gij mijnheer de Lowy ?

— Ja, om u te dienen...

— Hier heeft een jonkvrouw verbleven... hernam Wouter na eenig aarzelen. Ik ben de heer, die haar hier bracht, toen ze van Brugge kwam.

Jonker van Dillen zag even een geflikker in het oog van den grijsaard.

— Vergeet die geschiedenis, zei de Lowy. De jonkvrouw is heen...

— Maar zegt ge de waarheid ?

— Die vraag is beleedigend...

— Ik wil zekerheid hebben. Gisteren waagde die jonkvrouw zich nog in de stad.

— Ik herhaal u, dat zij zich hier niet meer bevindt.

— In elk geval zou ik haar niet meer beschermen...

— Dat is uw zaak... En ik wil er voortaan geheel buiten blijven... verzekerde de Lowy. Alles wat ik vraag, is hier ongemoeid te leven.

— Ik was het toch waarlijk niet, die uw rust verstoorde...

— Vergeet het gebeurde... Ik doe het ook. De door u bedoelde persoon zal mij noch u langer hinderen.

— Meer behoef ik niet te weten...

Wouter boog en keerde terug. Maar aan de poort kwam van tusschen de neesters een oude vrouw... tenminste aldus was ze vermomd, doch toen ze Wouters naam noemde, herkende jonker van Dillen aan de stem onmiddellijk Antonia.

— Dus ik word bedrogen ! riep Wouter wat nijdig uit. Uw vader verzekerde me, dat ge u hier niet meer bevondt... mijnheer de Lowy zegt het zelfde... en toch ontmoet ik u ...

— Vandaag verlaat ik dit landgoed, antwoordde het meisje... Mijn vader meende waarheid te spreken. Omstandigheden hebben mijn reis vertraagd. Ik ben hier gekomen, daar ik meende dat gij mij wenschet te spreken. Ons afscheid was gisteren zoo bruusk.

— Ik wilde u voor de laatste maal waarschuwen, hernam Wouter op vriendelijker toon. Ge speelt met uw leven..... Maar zijt ge waarlijk Jaqueline ?

— Ja...

— En uw houding te Brugge ?

— Wat bedoelt ge ?

— Men heeft er uw moeder verbrand... en ge waart zoo weinig bedroefd.

— Jonker, we hebben geleerd onze aandoeningen te beheerschen... We hadden er de gelegenheid toe... want van ons lijden hebt ge geen denkbeeld. En dan... de arme Mariette was mijn moeder niet...

— Ze noemde Jaqueline toch haar dochter...

— Ze heeft me lang verzorgd en ik was haar als een kind... En weet iemand, die zulk een dood voor de oogen heeft of in het vuur zich kromt, nog wel, wat zij zegt ? Neen, Mariette was mijn moeder niet, al heeft haar vreeselijk einde mij zeer aangegrepen. Kon ik te Brugge luid weenen om... een heks ?... Was dat niet genoeg geweest om mij dadelijk te doen aanhouden ?

— Inderdaad !

— Gij twijfeldet dus aan mijn woorden, als ik u zeg, dat ik Jacqueline ben ?

— Nu niet meer...

— Zoo min als Mariette heb ik met hekserij iets te stellen !

— O, voor mij behoeft ge u niet te verdedigen, jonkvrouw ! Maar de rechters oordeelen anders... En daaom begrijp ik uw roekeloosheid niet.

— Liever sterf ik, dan vader te verlaten...

— Sterven, zooals Mariette...

— O, Jozef-Maria... stil toch, jonker !

— Dat lot bedreigt u... En ge blijft hier rond dolen... ge komt in de stad...

— Ik kan u niet alles zeggen... Ik weet, dat gij mijn lot in uw handen hebt... Maar heden ga ik heen...

— Ver van hier ?

— Daarover beslist mijn vader !

— Bezweer hem dan toch Vlaanderen te verlaten...

Onder de witte muts zag Wouter weer het schoon gelaat. Hij ontroerde. Hij dacht aan het bezoek binnen de woning, toen Antonia of Jacqueline op de rustbank zat, in de weelderige kamer...

En dan een cel, de folterkamer met cynische, wreede heksenmeesters, ruwe beulsknechten... De brandstapel...

— Bij God, Jacqueline... red zelf uw leven ! sprak van Dillen verteederd... Gij moet uw vader dwingen Vlaanderen te verlaten. Kan hij hooger belangen hebben dan uw veiligheid ! O, ik spreek nu als vriend...

— Ik dank u, antwoordde het meisje bewogen... We zullen nu voorzichtig zijn... Ge zijt een edel mensch, jonker... Nooit kan ik u vergeten...

— Ik u evenmin... O, waarom moet ge zoo geheimzinnig voor mij staan ?

— Stil, jonker, laat ons nu scheiden ! Nogmaals dank ik u... God zegene u voor uw goedheid...

Ze verdween tusschen de struiken... Wouter had haar wel willen volgen. Al was ze vermomd, toch stond hij weer onder haar macht... Maar dan vertrok hij. Hij moest voorzichtig zijn.

En weer viel zijn voornemen, om aan zijn vader alles te bekennen. Hij moest zwijgen... al bleef hij gedoemd jonker van Rooze te ontzien. Maar Jacqueline ten brandstapel verwijzen, dat nooit !

En met stormend gemoed keerde Wouter naar de stad terug.

DE NIEUWE LASTER.

Jonker van Rooze was dus naar het landgoed van baron van Ramsdijk gereden. Hij zou nu aan Agneta het parelsnoer en den brief van den schout brengen.

De schelm bemerkte het meisje in het park. Hij bond zijn paard aan een boom en ging Agneta tegemoet. Blozend begroette ze hem.

— Goed nieuws ! zei Pol vroolijk... en hij haalde het juweel uit zijn zak.

— Mijn snoer ! juichte Agneta.

— Ja... Het is dus terecht...

— Hoe blijde ben ik... Het is een herinnering aan mijn lieve moeder...

Waar werd het gevonden ?

— Dat is een heele geschiedenis... en een minder aangename...

— Hoe zoo ?

— Lees eerst dezen brief. Dat zal me veel woorden besparen... woorden, die ik trouwens liever niet uitspreek... Ge zult begrijpen waarom. De brief is van den heer Benedictus, schout te Loo, een kerel die nooit veel heldendaden heeft verricht maar nu door het toeval toch flink handelde.

— Hoe geheimzinnig is dit alles, hernam Agneta. Vertel het me liever.

— De brief is aan u gericht... Ik weet niet juist, wat er in staat, want de schout gaf hem mij verzegeld, loog de schurk.

Agneta opende het stuk en nam er kennis van. Ze uitte kreten van verbazing en schrik.

— Lees ook, zei ze dan... O, het is niet te gelooven.

Pol veinsde of hij den brief met de grootste belangstelling inzag.

— Ja in hoofdzaak heeft de schout mij dat verteld, zei hij dan...

— En kan het waar zijn ?

— Ik heb volle vertrouwen in den heer Benedictus... Trouwens is de zaak mij duidelijk. Denk even na, Agneta... Op den avond van het feest bevonden we ons in de zaal bij jonker van Dillen en Livina. Wouter had een briefje laten vallen... Ik zei het hem. Hij raapte het op.

— Ja, dat herinner ik me...

— Wij verlieten jonker en jonkvrouw van Dillen... Toen merkte ik, dat gij uw snoer niet meer hadt. Het was blijkbaar van uw hals gegleden, toen wij bij Wouter en Livina stonden... Bij 't oprapen van zijn verloren briefje,

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.